

Mondzorg is essentiële zorg, en hoort daarom in het basispakket

Een rijk land, waar rond de 10% met verwaarloosde mondzorg rondloopt

Naar schatting 1,5 miljoen volwassen Nederlanders¹ krijgen vanwege kosten niet genoeg mondzorg, zo blijkt uit meerdere onderzoeken. Dokters van de Wereld vindt dat mondzorg onmisbare –algemene- gezondheidzorg is, die daarom in het basispakket thuishoort. Dat was decennia het geval, maar sinds begin jaren negentig komt mondzorg voor ‘eigen rekening en verantwoording’. Tandartsen trekken al langer aan de bel over tandproblemen bij lage inkomens². Vooraanstaande experts bepleiten heropname in het basispakket, zoals A.J. Feilzer recentelijk in de Volkskrant³. Ook het politieke draagvlak daarvoor groeit, al moet dat in verkiezingsprogramma’s nog zijn beslag krijgen.

Tweede Kamer, 3/12/2020

Schade aan gebit, gezondheid, lichaam en geest zijn groot en schrijnend

De gezondheidsschade als gevolg van een verwaarloosde mond en onvoldoende tandzorg is enorm. Niet alleen komt op den duur zeer schadelijke tandsteen veel voor, maar mensen lopen soms jarenlang rond met gaatjes, pijn, ontstekingen en missende tanden. De psychische en fysieke schade is vaak aanzienlijk.

We hielpen Danny, 24 jaar oud. Door een gebrek aan geld had hij jarenlang zulke pijn dat hij met z'n hoofd tegen de muur bonkte. Z'n gebit is weer gezond, maar hij heeft last van blijvende aangezichts- en hoofdpijn. Z'n nieren zijn blijvend beschadigd doordat hij jaren tien pakjes paracetamol per week slikte. Na z'n herstel hoopt Danny snel weer te kunnen solliciteren...

¹<https://www.commonwealthfund.org/publications/surveys/2016/nov/2016commonwealthfundinternational-health-policy-survey-adults>

²<https://www.maxvandaag.nl/sessies/themas/consument/meldpunt-slechte-gebitten-bij-lagere-inkomens/>

³[Opinie: Net als de maag hoort de mond in de basiszorgverzekering | De Volkskrant](#)

De verwoestende impact van gebrekkige preventieve en curatieve mondzorg

De gevolgen van onvoldoende mondzorg op de algehele gezondheid zag Dokters van de Wereld tijdens de campagne “Kiezen voor Elkaar”⁴. Hierin boden we zo’n 1.000 mondzorgconsulten aan mensen in kwetsbare posities, die geen of onvoldoende toegang tot mondzorg hadden. De impact op de algehele gezondheid én de kwaliteit van leven kwam naar voren uit vele schrijnende voorbeelden: mensen die door de staat van hun gebit in een diepe depressie waren beland, of hun nieren hadden beschadigd. Gezondheidsproblemen stapelen zich op, waardoor oplossingen steeds verder weg lijken en zelfredzaamheid onder druk komt te staan.

Directe en indirecte zorgkosten hoog, en economische schade rond de 3 miljard euro

Internationaal onderzoek raamt de kwantificeerbare ontstane schade op ruim 500 miljard euro⁵, bestaande uit directe tandartskosten, gezondheidsschade en economische impact. De gevolgen voor individuele en volksgezondheid zijn uiteraard complexer en kostbaarder: mensen vertelden hun baan te zijn verloren vanwege hun missende tanden, zich sociaal af te zonderen en sollicitatieangst te ontwikkelen. Het Radboud UMC becijferde de directe kosten en een conservatieve inschatting van productiviteitsverliezen door tandziektes in Nederland op meer dan drie miljard euro per jaar⁶.

Mondzorgkosten voor iedereen⁷ collectief dekken kost van 1,2 tot 1,9 miljard⁸

Bij het huidige eigen risico van 385 euro kost opname van mondzorg voor volwassenen in het basispakket 1,2 miljard euro. Bij een eigen risico van nul euro kost dat 1,9 miljard euro.

-Leidt dat tot premieverhoging voor iedereen? Dat is een politieke keuze, er zou (bijvoorbeeld) ook uit de besparing (deels) kunnen worden gefinancierd. Premieverhoging ongeacht inkomen zou neerkomen op 100 euro per jaar, maar de minimale medische wenselijke kosten per jaar zijn voor de gemiddelde persoon al aanzienlijk hoger⁹.

De politieke keuze om opname in het basispakket te betalen door premieverhoging voor iedereen zou p.p. leiden tot minder dan 10 euro per maand extra. Minimaal medisch wenselijke mondzorg kost de meesten meer.

⁴ <https://doktersvandewereld.org/wp-content/uploads/2021/01/Eindrapport-Kiezen-voor-Elkaar-DvdW2020.pdf>

⁵ Global-, Regional-, and Country-Level Economic Impacts of Dental Diseases in 2015; AJ Rightholt, M Jevdhevic, W Marcenes, S Listl;

⁶ Prof Stefan Listl: <https://www.radboudumc.nl/nieuws/2019/tandzorg-in-nederland-kan-beter>

⁷ De regeling voor onverzekerbaren bij het CAK (Centraal Administratie Kantoor) volgt het basispakket. Als mondzorg daarin is opgenomen, kan dat ook grotendeels gedeclareerd worden.

⁸ https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Notitie-20juni2016-Doorrekening-mondzorg_0.pdf

⁹ Wie twee keer per jaar naar de tandarts gaat voor een controle is gemiddeld 44,32 euro per jaar kwijt. Met een bezoek aan de mondhygiënist erbij kom je dan uit op 123 euro per jaar:

https://www.vektis.nl/uploads/Publicaties/Zorgthermometer/Zorgthermometer%20Verzekerden%20in%20Bee ld_2019.pdf

Als toch voor premieverhoging zou worden gekozen, dan zou men minima ook kunnen compenseren, bijvoorbeeld vanuit de bespaarde gevolgkosten.

-Is dit een verbetering voor minima? Ook als het leidt tot premieverhoging? Ja. Zelfs als gekozen zou worden voor premieverhoging én minima hiervoor niet zouden worden gecompenseerd, verbetert de situatie voor (de meeste) minima. Voor gedeeltelijke dekking via een gemeentelijke zorgpolis voor minima gelden dezelfde nadelen als voor andere aanvullende verzekeringen

-Maar een aanvullende verzekering dan? Die kost meer, en dekt minder: premie voor een aanvullende mondzorgverzekering kost tussen de 14 en 42 euro per maand¹⁰. Daarmee wordt tussen de 250 euro en 1250 euro per jaar vergoed¹¹. De verbruikte tandartskosten zijn gemiddeld 128 euro per jaar, dus collectief delen van de kosten scheelt de gemiddelde verzekerde geld. Daarnaast voorkomt dekking voor iedereen via het basispakket de spagaat waar minima zich in bevinden: een aanvullende verzekering is duurder dan de kosten, en het overslaan van controle en/of reiniging is dan de simpelste (korte termijn) besparing.

-Maar voor dure problemen is er toch bijzondere bijstand? Nee. Voor bijzondere bijstand komen alleen kosten in aanmerking waar geen 'voorliggende voorziening' voor bestaat. En op papier zouden minima een aanvullende verzekering kunnen nemen. Dat minima dat niet kunnen betalen, dat verwaarloosde gebitten slecht verzekeraar zijn, dat de dekking onvolledig is en zelfs dat mensen in de schuldhulp vaak gedwongen hun aanvullende pakket moeten opzeggen is wettelijk irrelevant.

-Betalen minima bij premieverhoging niet voor de kosten van hogere inkomens? Ja, in geval van premieverhoging is dat zo, maar dan betalen de hogere inkomens ook voor de lagere inkomens. Je zou de premie van hogere inkomens ook extra kunnen verhogen en die van lagere niet. Relevanter: via het basispakket is iedereen goedkoper uit {behalve diegenen die mondzorg bijna volledig achterwege laten, maar dat is een kwartje uitgeven om een dubbeltje te besparen} en zijn minima gezonder af dan nu.

Dat 'lagere inkomens meebetalen aan de mondzorgkosten van hogere inkomens' bekt lekker. Het 'sociaal' leenstelsel voor studiekosten is ook zo gemarket. Relevant is of minima er qua kosten en gezondheid op vooruit gaan. Net als bij het sociaal leenstelsel blijkt: hogere inkomens zijn nu bereid en in staat de kosten te maken. Hoeveel pijn, of hoeveel tanden je hebt mag niet afhangen van hoeveel geld je hebt.

¹⁰ <https://www.nibud.nl/consumenten/zorgverzekering/>

¹¹ <https://www.consumentenbond.nl/zorgverzekering/vergoedingen/tandarts>